

HAHOPA

HAAVANHOITO-OPAS PALVELUKOTIIN

Tavoitteena oli tuottaa opas, jonka avulla saadaan tehostettua ja yhtenäistettyä haavanhoitomenetelmät palvelukodin työyhteisössä. Oikean haavanhoidon ja -tuotteen valinta voi parhaimmillaan tehostaa haavan paranemista ja edistää näin ollen asiakkaan terveyttä sekä vähentää haavanhoidon aiheuttamia kuluja.

Tarkoituksena on toimia laadukkaana näyttöön perustuvana tietolähteenä. Oppaan tarkoituksena on toimia työvälineenä päivittäisissä haavanhoidoissa.

Käytetään palvelukoti ympäristössä esiintyville haavoille, kuten epitelisoituvalle, granuloituvalle, fibriinikatteiselle, nekroottiselle ja infektoituneelle haavoille.

Suunnattu palvelukotien henkilökunnan käyttöön.

Haavanhoidossa:

- ✓ Huolehdi aseptiikasta: käsidesi ennen ja jälkeen haavanhoidon
- ✓ Käsidesi ja puhtaiden suojakäsineiden vaihto hoitovaiheiden välissä
- ✓ Tarvittava kipulääke ennen hoitoa, haavan puudutus (Xylocain-geeli)
- ✓ Riittävä valaistus
- ✓ Riittävä aika haavanhoidolle
- ✓ Tarvittavat hoitovälineet lähelle
- ✓ Vältä haavan jäähtyminen hoidon aikana

Tarkkaile:

- ✓ Toiminnallista häiriötä: verenkiertoa
- ✓ Onko muutosta havaittavissa (hoidon muuttaminen tarvittaessa)
- ✓ **Infektion merkkejä:**
- ✓ Voimistuva punoitus
- ✓ Turvotus
- ✓ Kuumotus
- ✓ Kipu
- ✓ Märkäinen erityis ja haju lisääntyneet
- ✓ Herkästi vuotava granulaatiokudos

Kirjaa nämä:

- ✓ Haavan koko
- ✓ Haavan ulkonäkö → väri, millaista kudosta haavalla on, kuvaile tarkasti!
- ✓ Haavan haju
- ✓ Eritteen määrä ja laatu
- ✓ Miten puhdistit haavan (tarvitsiko haava mekaanista puhdistusta)
- ✓ Mitä tuotetta käytit haavalle ja miksi
- ✓ Valokuvaa haava

MITEN HOIDAT	HAAVATYYPPI	TUOTTEEN SOPIVUUS HAAVATYYPIN MUKAAN	HOITOVÄLI
--------------	-------------	--------------------------------------	-----------

<p>VAALEANPUNAINEN ELI EPITELISOITUVA HAAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • HAAVAN SUOJAUS • VÄLTÄ PAINE • VÄLTÄ HANKAUS • HUUHTELE HELLÄVARAISESTI • RASVAA PÄIVITTÄIN, KUN HAAVAA EI TARVITSE SUOJATA SIDOKSELLA • YMPÄRÖIVÄN IHON SUOJAUS 		<ul style="list-style-type: none"> • KEVYESTI TARTTUVAT SIDOKSET -> SILIKONIVERKKOSIDOKSET (®MEPITEL, KUIVA TAITOS, HAAVATYYNY) • SILIKONIPINTEISET HAAVALEVYT (®MEPILEX, ®MEPILEX LITE, ®MEPILEX BORDER) • POLYURETAANIVAHTOLEVY (®ALLEVYN FOAM, ®MEPILEX FOAM) 	<ul style="list-style-type: none"> • SIDOSTEN VAIHTO 1-2X/VKO
--	--	--	--

KUVA 1 EPITELISOITUVA HAAVA

<p>PUNAINEN ELI GRANULOITUVA HAAVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • HAAVAN SUOJAUS • KEVYT HUUHTELU 2-3MIN, JOKO IHONLÄMPÖISELLÄ HANAVEDELLÄ TAI NACL-LIUOKSELLA • VÄLTÄ KUIVUMINEN • VÄLTÄ JÄÄHTYMINEN • YMPÄRÖIVÄN IHON SUOJAUS 		<ul style="list-style-type: none"> • ERITTÄVÄLLE HAAVALLE KOSTEUTTA IMEVÄ: HYDROFIBERSIDOKSET KERROSTETTUNA (®AQUACEL) TAI ALGINAATTISIDOS (®KALTOSTAT, ®MELGISORB AG) • KUIVALLE HAAVALLE KOSTEUTTA YLLÄPITÄVÄ: HYDROFIBERSIDOS (KOSTUTETTU ®AQUACEL, ®AQUACEL EXTRA) SILIKONIVERKKOSIDOS (®MEPITEL) • PÄÄLYSIDOKSEKSI: HAAVATYYNY(®MESORB), POLYURETAANI-VAAHTOLEVY (®ALLEVYN FOAM, ®MEPILEX FOAM), YHDISTELMÄSIDOKSET (®ALIONE, ®VERSIVA), SILIKONIPINTEISET HAAVALEVYT (®MEPILEX BORDER, ®MEPILEX) 	<ul style="list-style-type: none"> • HOITO 1-2 x/VKO TAI ERITYKSEN MUKAAN USEAMMIN
---	--	--	---

KUVA 2 GRANULOIVA HAAVA

KELTAINEN HAAVA ELI FIBRIINIKATTEINEN HAAVA

- HAAVAN HUUHTELU 2-3MIN, JOKO IHONLÄMPÖISELLÄ HANAVEDELLÄ TAI NACL-LIUOKSELLA
- MEKAANINEN KATTEEN PUHDISTUS ESIM. KYRETILLÄ
- HAAVAN SUOJAUS
- YMPÄRÖIVÄN IHON SUOJAUS

- **VÄHÄN ERITTÄVÄ HAAVA:**
HYDROGEELI (®PRONTOSAN)
- **RUNSAASTI ERITTÄVÄ HAAVA:**
HYDROFIBERSIDOS (®AQUACEL, ®AQUACEL AG, ®AQUACEL EXTRA),
PÄÄLLE HAAVATYYNY (®MESORB) TAI HAAVALEVY (®MEPILEX BORDER)

- JOKA TOINEN PÄIVÄ TAI 3X/VK
- JOS ERITYS RUNSASTA, HOITO TARVITTAESSA PÄIVITTÄIN

KUVA 3 FIBRIINIKATTEINEN HAAVA

MUSTA HAAVA ELI NEKROOTTINEN HAAVA

- ENNEN HAAVANHOITOA TULEE **AINA** VARMISTAA VERENKIERTO HAAVALLA → **KONSULTOI LÄÄKÄRIÄ!**
- KUOLLUT KUDOS POISTETAAN MEKAANISESTI
- YMPÄRÖIVÄN IHON SUOJAUS

- ENTSYMAATTINEN VALMISTE (®IRUXOL MONO, ®VARIDACE) → VAIHTO 24H VÄLEIN
- HYDROGEELIT NEKROOSIA PEHMITTÄMÄÄN (®PRONTOSAN)
- PÄÄLLE HAAVATYYNY (®MESORB) TAI -LEVY (®MEPILEX BORDER)
- SIDOKSEN KIINNITYS JOUSTAVALLA KIERRESITEELLÄ TAI POLYURETAANIKALVOLLA (®OPSITE, ®HYRDOFILM, ®TEGADERM)

- TAPAUSKOHTAISEN OHJEEN MUKAAN

KUVA 4 NEKROOTTINEN HAAVA

INFEKTOITUNUT HAAVA

- on turvonnut, kosketusarka, kuumottava, haisee, erittää runsaasti
- SUOJAUS HAAVATYYNYLLÄ (®MESORB)
- POISTA INFEKTOITUNUT JA KUOLLUT KUDOS MEKAANISESTI ESIM. KYRETILLÄ
- HAAVAN HUUHTELU 2-3MIN, JOKO IHONLÄMPÖISELLÄ HANAVEDELLÄ TAI NAACL-LIUOKSELLA
- HAAVAN SUOJAUS
- YMPÄRÖIVÄN IHON SUOJAUS
- **Tarvittaessa CRP -seuranta**

• VÄHÄN ERITTÄVÄ

HYDROFOBISET SIDOKSET (®SORBACT),
HOPEATUOTTEET (®AQUACELL AG, ®MEPILEX AG),
HUNAJASIDOKSET

• RUNSAASTI ERITTÄVÄ

HYDROFOBISET (®SORBACT), HOPEATUOTTEET
(®AQUACEL AG, ®MEPILEX AG), HUNAJASIDOKSET,
ALGINAATTISIDOS (®TEGADERM AG)

- INFEKTION OLLESSA VAKAVA, HOITO TARVITTAESSA USEAMMAN KERRAN PÄIVÄSSÄ
- JOS SIDOKSET EIVÄT OLE ERITTYNEET TÄYTEEN, PÄIVITTÄINEN HOITO RIITTÄÄ

KUVA 5 INFEKTOITUNUT HAAVA